

ZAPISNIK
sa 24. sjednice Odbora za evropske integracije Skupštine Crne Gore,
održane 29. aprila 2014. godine

Sjednica je počela u 13 sati i 20 minuta.

Sjednicom je predsjedavao Slaven Radunović, predsjednik Odbora.

Sjednici su prisustvovali članovi Odbora: dr Zoran Srzentić, dr Predrag Sekulić, doc. dr Srđa Popović, Nada Drobnjak, Predrag Bulatović, mr Danko Šarančić, Genci Nimanbegu, mr Dritan Abazović, Koča Pavlović i Obrad Mišo Stanišić.

Sjednici nijesu prisustvovali članovi Odbora: mr Damir Šehović i Šefkija Murić.

Sjednici su prisustvovali zainteresovani poslanici, članovi Odbora za politički sistem, pravosuđe i upravu Draginja Vuksanović i Veljko Zarubica, kao i Slavica Mirković sekretarka Odbora za politički sistem, pravosuđe i upravu.

Sjednici su prisustvovali i saradnici u Odboru: Andrej Orlandić, Sanja Bulatović i Rozalina Tuna.

Sjednici su prisustvovali: Aleksandar Andrija Pejović, državni sekretar za evropske integracije i glavni pregovarač za vođenje pregovora o pristupanju Crne Gore EU; Svetlana Rajković, generalna direktorka Direktorata za međunarodnu pravnu saradnju i evropske integracije Ministarstva pravde i članica Pregovaračke grupe za poglavlja 23 i 24; Branka Lakočević, generalna direktorka Direktorata za pravosuđe Ministarstva pravde i šefica Radne grupe za poglavlje 23; Mira Cerović, savjetnica ministra unutrašnjih poslova i šefica Radne grupe za poglavlje 24; Ivana Kovačević, samostalna savjetnica u Ministarstvu unutrašnjih poslova; Milivoje Jurišić, sekretar Pregovaračke grupe; Tatjana Bulajić, savjetnica u Ministarstvu vanjskih poslova i evropskih integracija, zadužena za praćenje aktivnosti Skupštine Crne Gore; Miodrag Radović, sekretar radnih grupa za poglavlja 23 i 24 i Sanja Radović, savjetnica u Ministarstvu vanjskih poslova i evropskih integracija.

Predsjednik Odbora Slaven Radunović je pozdravio prisutne i konstatovao da postoji neophodan kvorum za rad Odbora.

On je pozvao da se izmijeni predloženi dnevni red, odnosno da se zamijeni redosljed dvije predložene tačke, zbog prisustva ambasadora Pejovića, čije je izlaganje bilo predviđeno u okviru druge tačke. Za izmjenu dnevnog reda su glasali svi članovi Odbora, osim poslanika Gencija Nimanbegua, koji je bio uzdržan, te je predložena izmjena usvojena.

Za sjednicu je utvrđen sljedeći

DNEVNI RED :

- 1. Razmatranje Priloga Izvještaju Evropske komisije o napretku Crne Gore za 2014. godinu za period od 1. septembra 2013. do 1. aprila 2014. godine;**
- 2. Razmatranje prvih kvartalnih izvještaja o realizaciji akcionih planova za pregovaračka poglavlja 23 i 24.**

TAČKA 1

Razmatranje Priloga Izvještaju Evropske komisije o napretku Crne Gore za 2014. godinu za period od 1. septembra 2013. do 1. aprila 2014. godine

Predsjednik Radunović je pozdravio predstavnike Ministarstva vanjskih poslova i evropskih integracija i pregovaračke strukture, kao i prisutne članove Odbora za politički sistem, pravosuđe i upravu. Na početku, on je istakao ocjenu predsjednika Evropske komisije Žozea Manuela Barosa, koji je kazao da Skupština Crne Gore daje poseban doprinos procesu evropskih integracija. Predsjednik Radunović je zatim dao riječ ambasadoru Pejoviću.

Ambasador Pejović je istakao da se na ovoj sjednici Odbora prvi put razmatra Prilog koji Ministarstvo dostavlja Evropskoj komisiji, za potrebe izrade Izvještaja o napretku, pri čemu je ovo prvi prilog za 2014. godinu, a drugi prilog će biti dostavljen do 1. septembra. Ovo nije jedini izvor iz kojeg Evropska komisija crpi informacije za Izvještaj o napretku, već informacije prikuplja i iz svojih izvora, od međunarodnih organizacija, ali i organizacija civilnog društva. Svaki prilog se sastoji od tri dijela: politički kriterijumi, ekonomski kriterijumi i sposobnost preuzimanja obaveza iz članstva za 33 pregovaračka poglavlja. Podsjetio je na to da je od početka pregovora otvoreno devet poglavlja, od čega su dva uspješno zatvorena. Usvojen je i Program pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji, kao novi mehanizam za usklađivanje zakonodavstva sa pravnom tekovinom. Pored toga, imenovana je nova Komisija za evropske integracije i novo tijelo u okviru SSP-a – Radna grupa za javnu upravu.

U okviru političkih kriterijuma, navedeno je da je Skupština u izvještajnom periodu usvojila amandmane na Ustav i 70 zakona, među kojima su i zakoni koje se odnose na izborni proces. U okviru ekonomskih i socijalnih prava, donijet je Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o zabrani diskriminacije. Usvojena je i Strategija reforme pravosuđa za naredne četiri godine. U okviru ekonomskih kriterijuma, bankarski sektor je očuvao stabilnost, pri čemu su svi ključni monetarni indikatori ostvarili rast, a godišnja stopa inflacije za 2013. godinu mjerena indeksom potrošačkih cijena se kretala od 4,2% do 0,3%, a prosječna stopa inflacije iznosila je 2,2%. U pogledu sposobnosti ostvarivanja

obaveza iz članstva, ambasador Pejović je kazao da su u svakom od 33 pregovaračkih poglavlja ostvarene određene aktivnosti, koje treba da pomognu EK u mjerenju postignutog napretka. On je istakao da su usvojeni Zakon o zabrani diskriminacije u poglavlju 23 i Zakon o zaštiti potrošača u poglavlju 28, utvrđen je Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o poljoprivredi i ruralnom razvoju u poglavlju 11, kao i potpisan Opšti kolektivni ugovor kojim se garantuje potpuno ostvarivanje prava iz radnog zakonodavstva. Ambasador Pejović je predstavio najvažnije aktivnosti ostvarene u svakom pregovaračkom poglavlju: poglavlje 1 – utvrđen Predlog zakona o opštoj bezbjednosti proizvoda i Predlog zakona o nadzoru proizvoda na tržištu; poglavlje 4 – donijet novi Zakon o platnom prometu, koji je u potpunosti usklađen sa pravnom tekovinom, a primjenjivaće se od 1. januara 2015. godine; poglavlje 10 – Vlada je utvrdila Predlog zakona o elektronskoj upravi i usvojila Strategiju računarske bezbjednosti, prvi takav dokument u Crnoj Gori; poglavlje 11 – utvrđen Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o poljoprivrednom i ruralnom razvoju, usvojen Kodeks dobre poljoprivredne prakse i stupio na snagu Zakon o organskoj proizvodnji; poglavlje 14 – stupili na snagu novi Zakon o bezbjednosti, organizaciji i efikasnosti željezničkog prevoza i Zakon o sigurnosti pomorske plovidbe, poglavlje 15 – usvojen Zakon o efikasnom korišćenju energije, kao osnov za potpuno usklađivanje sa pravnom tekovinom u području energetske efikasnosti; za izgradnju drugog bloka Termoelektrane (TE) Pljevlja, EPCG je izabrala tri najbolje ponude i očekuje se konačan rezultat; poglavlje 16 – usvojeni su Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o porezu na dohodak fizičkih lica, Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o porezu na dobit pravnih lica, kao i Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o doprinosima za obavezno socijalno osiguranje, takođe, usvojena je i Informatičko-tehnička strategija za period 2014-2015; poglavlje 18 – u Izvještaju o napretku je ocijenjeno kao poglavlje sa najviše napretka, pripremljene su tri ključne strategije: Strategija razvoja zvanične statistike 2014-2018, Program zvanične statistike 2014-2018 i Godišnji plan za 2014. godinu; poglavlje 19 – usvojen Opšti kolektivni ugovor; poglavlje 20 – usvojeni Izvještaj o realizaciji Strategije razvoja malih i srednjih preduzeća 2011-2015 za 2013. godinu, Izvještaj o realizaciji Strategije podsticanja konkurentnosti na mikro nivou za period 2011-2015 za 2013. godinu i Izvještaj o strategiji za cjeloživotno preduzetničko učenje, usvojen je i Akcioni plan za implementaciju Strategije razvoja malih i srednjih preduzeća za 2014. godinu; poglavlje 23 – usvojeni su amandmani na Ustav i niz zakona, Vlada je formirala Komisiju za praćenje postupanja nadležnih organa u istragama slučajeva prijetnji i nasilja nad novinarima, ubistava novinara i napada na imovinu medija; poglavlje 24 – Vlada je usvojila Inoviranu strategiju integrisanog upravljanja granicom za petogodišnji period do 2018. godine, dala pregled identifikacije krivičnih djela i sprovodila aktivnosti na suzbijanju inkriminacija u vezi sa opojnim drogama; poglavlje 27 – utvrđen Predlog zakona o odgovornosti za štetu u životnoj sredini, poglavlje 28 – donijet novi Zakon o zaštiti potrošača, koji je usaglašen sa najvećim dijelom potrošačkog zakonodavstva EU; poglavlje 29 – donijet Zakon o izmjenama i dopunama Carinskog zakona, kojim je dalje unaprijeđena usklađenost pravne tekovine.

Član Odbora Koča Pavlović je na početku kazao da, nažalost, poslanici nijesu imali dovoljno vremena da se pripreme za ovu sjednicu i materijal koji je obiman, zbog obaveza koje imaju u okviru kampanja za lokalne izbore. Imajući u vidu da su u dijelu o nadzornim aktivnostima Skupštine prikazani statistički podaci i načelno tretirana kontrolna i konsultativna saslušanja, on je upitao zbog čega nije pomenuta parlamentarna istraga, kao najmoćniji instrument parlamentarnog nadzora, odnosno istraga o aferi „Snimak“, koja je prepoznata kao jedna od stvari koje Crna Gora treba da riješi u cilju napretka u evropskim integracijama. Dalje, u dijelu koji se tiče bilateralne saradnje, on se saglasio da postoji kvalitetna unaprijeđena bilateralna saradnja sa Hrvatskom, ali da ostaju dva aktuelna problema: rješenje statusa Prevlake, koje ima i svoj politički i ekonomski aspekt, te pitanje plinovoda. Poslanik Pavlović je istakao da je izgradnja plinovoda značajan projekat, te da istraživanje nafte i plina na prostoru Jadrana predstavlja pitanje od kapitalnog ekonomskog značaja za budućnost Crne Gore. On je kazao da bi u ovom dokumentu trebalo jasno da se ukaže na neophodnost preciznijeg definisanja pozicije, u odnosu na nedavnu situaciju kad je Hrvatska stavila lokaciju Prevlake pod tender za istraživanje nafte i gasa. Takođe, on je kazao da bi u Prilogu trebalo navesti statistiku i pojasniti stanje u kojem se nalazi mješovita pregovaračka ekspertska grupa, kao i da mu se čini da se promjenom ministra u Crnoj Gori mijenja i pristup ovom pitanju, što nije slučaj u drugim državama.

Poslanik Pavlović je takođe kazao da nedostaje vizija o tome šta raditi sa poslovanjem avio-kompanije „Montenegro Airlines“, u situaciji kad je „Etihad Airways“ preuzeo 49% akcija JAT-a i 51% akcija kompanije „Alitalia“, a pojavile su se i low cost kompanije u regionu. U pogledu borbe protiv pranja novca, poslanik Pavlović je kazao da bi Uprava za spriječavanje pranja novca i finansiranja terorizma mogla da ima ključnu ulogu u ispunjavanju zadataka koji se nameću u poglavljima 23 i 24, u kojima su rezultati rada poražavajući. Umjesto toga, u Prilogu se navode samo statistički podaci o bilateralnim posjetama i međunarodnim radionicama, a bez konkretnih rezultata.

Povodom nedostatka vremena za pripremu za ovu sjednicu, predsjednik Radunović je kazao da je sjednica organizovana sad upravo zato što će poslanici u maju biti zauzeti kampanjama za lokalne izbore.

Ambasador Pejović se zahvalio na sugestijama i komentarima, koji su korisni, jer se izvještavanje unapređuje svakim novim prilogom. On je kazao da se ovaj Prilog koristi isključivo za potrebe Izvještaja o napretku i vremenski je ograničen, te da se šalje samo ono što se dogodilo u izvještajnom periodu. Utoliko, afera „Snimak“ nije zastupljena u ovom dokumentu, jer je o njoj bilo riječi u prethodnom Prilogu iz 2013. godini. On je dodao da je u svakom slučaju Skupština zadužena da dostavlja dio izvještaja koji se tiče njenih nadzornih aktivnosti i ostalih funkcija, a ne Ministarstvo. Po pitanju bilateralne saradnje sa Hrvatskom, i u prošlogodišnjem izvještaju je notiran Dubrovački sastanak i potpisivanje memoranduma za Jonsko-jadranski gasovod i Trans-jadranski gasovod. Međutim, u ovom periodu nije bilo značajnijeg napretka koji bi trebalo da se nađe u Prilogu. Takođe, kad je u pitanju problem Prevlake, Evropska komisija ne traži

izvještavanje sa sastanaka mješovite pregovaračke ekspertske grupe. Povodom ispitivanja podmorja od strane obje zemlje, Evropska komisija to razmatra kroz niz sastanaka u poglavlju 15 – Energetika, ali sad je u najvećem fokusu uspostavljanje institucionalnog i pravnog okvira i usklađivanje zakonodavstva, kao i najvažniji izazov u ovom poglavlju – strateške rezerve nafte i naftnih derivata. Takođe, pitanja u vezi sa avio-saobraćajem nijesu bila predmet ovog dokumenta, jer se u njemu predstavlja samo ono što je urađeno u izvještajnom periodu. Pored toga, oblast pranja novca i rad Uprave za spriječavanje pranja novca i finansiranja terorizma su prikazani kroz poglavlje 4 – Sloboda kretanja kapitala, pri čemu su prikazane sve aktivnosti koje su se dogodile u izvještajnom periodu.

Poslanik Pavlović je odgovorio da bi bilo dobro da se afera „Snimak“ pomene u Prilogu, kako bi se na taj način doprinijelo njenom rasvjetljavanju, ali i da se govori o još jednom problemu, odnosno tumačenju po kojem vrhovni državni tužilac nema obavezu da se pojavi na kontrolnom saslušanju. Takođe, u pogledu Prevlake, on je kazao da želi da zna da li mješovita pregovaračka grupa postoji, kao i to da treba pomenuti u Prilogu da je Odbor za međunarodne odnose i iseljenike u martu 2013. godine usvojio Zaključke i preporuku koji se tiču pitanja trajnog razgraničenja sa Republikom Hrvatskom.

Član Odbora Genci Nimanbegu je imao primjedbe na ostvarivanje prava na lokalnu samoupravu, odnosno na neažurnost Vlade i Skupštine, imajući u vidu da je Skupština Crne Gore izglasala formiranje Opštine Gusinje, ali da njegov predlog koji se tiče organizacije lokalne samouprave čeka nekoliko mjeseci na mišljenje Vlade. Njegova partija nije dobila mišljenje Vlade ni za četiri predloga zakona koji se tiču lokalne samouprave. Takođe, kao predsjednik Nacionalnog savjeta Albanaca, poslanik Nimanbegu je kazao da su sredstva koja Savjet dobija od države nedovoljna. To možda predstavlja izraz političkog odnosa prema nacionalnim savjetima, ali u praksi treba učiniti napore da se poboljšaju kapaciteti njihovog rada. U pogledu bilateralne saradnje sa Kosovom, poslanik Nimanbegu je podsjetio da se već duže vrijeme čeka na sprovođenje u djelo prava na penziju, odnosno da je sporazum sa Kosovom potpisan, ali još uvijek nije stupio na snagu.

Pregovarač Pejović je ponovio da je u Prilogu sadržano samo ono što je završeno u izvještajnom periodu. U pogledu bilateralne saradnje sa Kosovom, navedeni su zaključeni sporazumi i oni koji su stupili na snagu, a u pogledu nacionalnih savjeta, važno je obavijestiti Evropsku komisiju da su oni konstituisani, a pitanja oko organizacije rada i finansiranja savjeta joj se ne dostavljaju. Međutim, kako je rekao pregovarač, postoje mehanizmi putem kojih partije i savjeti mogu dostaviti informacije Evropskoj komisiji. On je istakao da ovaj Prilog nije jedini dokument koji se šalje Evropskoj komisiji; u okviru političkih kriterijuma i vladavine prava, gotovo da nema dana da EK ne šalje upite za razjašnjenje pojedinih pitanja i događaja od njihovog interesovanja, na koje Ministarstvo odgovara na osnovu komunikacije sa Skupštinom i nadležnim resorima Vlade.

Predsjednik Odbora Slaven Radunović je kazao da mu je jasno da se ovim dokumentom afirmiše ono što je Crna Gora ispunila u proteklom periodu. U njemu se pominju npr. strategije, pravilnici, akcioni planovi za prava lica sa invaliditetom. Međutim, nema informacija o njihovom sprovođenju, odnosno o tome koliko se tim mjerama zaista olakšava život građanima. On je takođe pomenuo pitanje nacionalnih manjinskih savjeta, konkretno Srpskog nacionalnog savjeta, za čiji rad je opredijeljena gotovo polovina sredstava koja se izdvajaju iz državnog budžeta za nacionalne savjete. On je kazao da je funkcionisanje Srpskog nacionalnog savjeta, čije je formiranje uvršteno u Prilog Izvještaju o napretku, pokazatelj nepostojanja vladavine prava. Prema riječima poslanika Radunovića, on i njegov tim su dokazali 65 slučajeva falsifikovanih potpisa podrške za održavanje elektorske skupštine SNS-a, te dokaze predali tužilaštvu, koji nije podigao krivične prijave. Zatim je održana elektorska skupština, na kojoj je bilo prisutno 92 od 138 pozvanih članova. Po zakonu, elektorska skupština je validna ako joj prisustvuje više od 2/3 članova, a 92 člana predstavljaju tačno 2/3 ukupno pozvanih. Poslanik Radunović je kazao da je, nakon što je Ministarstvo za ljudska i manjinska prava poništilo tu skupštinu, Upravni sud, a zatim i Vrhovni sud, iz političkih pobuda, presudio u korist Srpskog nacionalnog savjeta.

Poslanik Bulatović je pozdravio činjenicu da ambasador Pejović često dolazi na sjednice Odbora, istakavši da je vrlo teško razmotriti sadržaj Priloga Izvještaju o napretku, jer je on rezultat rada različitih resora, pa su date ocjene neujednačene. On je kazao da je u Prilog kroz tačku 1.1.6 trebalo uključiti i antikoruptivnu politiku, koja je sfera njegovog interesovanja. Takođe, poslanik Bulatović je pozdravio otvaranje više pregovaračkih pozicija, usvajanje Programa pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji krajem prošle godine, kao i značajnu ulogu POSP-a, istakavši da je trebalo naći prostora za preporuke POSP-a u ovom dokumentu. Poslanik Bulatović je dodao da je Skupština Crne Gore imala značajnu ulogu u izvještajnom periodu, u prvom redu zahvaljujući opozicionim partijama, jer su izuzetno važni zakoni donijeti sa dvotrećinskom većinom. Izdvojio je činjenicu da nije izabran vrhovni državni tužilac; a što se tiče izbornih zakona, oni su usvojeni, ali samo je jedna politička grupacija – Demokratski front – glasala za sve zakone, dok je vladajuća koalicija glasala samo za određene zakone i pravila kompromise prema javnosti. Zbog toga je poslanik Bulatović ocijenio da je Prilog nerealan, jer govori o usvojenim zakonima, dok je suština da postoji politička kriza, odnosno snažni pritisci iz vladajućih partija da Ustavni sud, koji je izabran dvotrećinskom većinom, postane politički sud. On je pozdravio rad Odbora, kao i dobre veze između Vlade i glavnog pregovarača i Skupštine Crne Gore, te kazao da bi ulogu Odbora, kao i usvajanje Rezolucije o načinu, kvalitetu i dinamici procesa integracija Crne Gore u EU, trebalo pomenuti u Prilogu.

Poslanik Bulatović se takođe osvrnuo na dio dokumenta koji tretira rad Odbora za antikorupciju, a u kojem se kaže da je Odbor započeo dva kontrolna saslušanja, ali se ne pominje zbog čega ta saslušanja nijesu završena. Kako je on rekao, suština je u tome da kontrolna saslušanja nijesu završena, jer vladajuća koalicija ima većinu u Odboru. Takođe, on je kazao da se mora definisati jasna pozicija Odbora u pogledu predavki koje prima od građana; u Prilogu je navedeno da je Odbor dobio podršku TAIEX-a za rješavanje

pitanja predstavki, jer za to mehanizam nije uspostavljen. Osvrnuvši se na pitanje manjinskih sloboda, poslanik Bulatović je kazao da je jedan od najvećih nedostataka u Crnoj Gori ustavna nedefinisanost pitanja manjina, zbog čega je neophodno izvršiti ustavne izmjene. Kako bi se izbjegle zloupotrebe, neophodno je urediti ko može da koristi afirmativnu akciju, a ko može da osnuje manjinski savjet, i to treba uraditi izmjenama ustava.

Poslanik Bulatović je takođe pozvao da se ujednače ocjene o napretku u borbi protiv korupcije i organizovanog kriminala, odnosno da se izmijeni dio u kojem se za gradonačelnika Budve i savjetnika predsjednika Vlade iznosi čvrst stav da su oni kršeći zakon pronevjerili novac, čime se prejudicira krivica, iako je istraga o tome u toku. U vezi sa mjerama tajnog nadzora, kazao je da se u izvještaju navodi koliko je sprovedeno mjera, ali da je važnije pitanje da li je bilo zloupotreba mjera tajnog nadzora, nego koliko ih je sprovedeno.

Poslanik Bulatović je pomenuo i Državnu izbornu komisiju, kojoj su novim Zakonom o finansiranju političkih partija date nadležnosti za kontrolu zloupotrebe državnih resursa u partijske svrhe. On je kazao da je privremena parlamentarna, ali ustavna većina izglasala taj zakon, kako bi DIK imao ovlašćenja da se bori protiv korupcije, međutim, u toku je izrada novog zakona, kojim je predviđeno formiranje Agencije za antikorupciju, čime će se stvoriti problem u nadležnostima DIK-a u okviru borbe protiv korupcije.

Ambasador Pejović je uvažio sugestije poslanika Bulatovića u pogledu uvrštavanja preporuka POSP-a u dokument i kazao je da bi zaposleni u Skupštini trebalo da izvrše tu izmjenu. Takođe, on je pojasnio da je sa EK dogovoreno da se tema borbe protiv korupcije ne razmatra u više odvojenih informacija, već da se tretira samo u okviru poglavlja 23, a tačka 1.1.6 je greškom ostala u dokumentu i naknadno je izbrisana. Saglasio se da je formulacija koja je upotrijebljena za predsjednika Opštine Budve nespretno složena, te će biti ispravljena. Ambasador je dodao da se u Prilogu ne mogu davati političke konstatacije, već se predstavlja monitoring postojećeg stanja, na osnovu čega EK traži dodatna pitanja i šalje ekspertske misije, kao što je ekspertska misija za vladavinu prava u dijelu temeljnih prava, koja je prije tri sedmice boravila u Crnoj Gori. Nedostatak informacija o napretku u ostvarivanju prava osoba s invaliditetom, Pejović je objasnio time što nijesu postojali akcioni planovi na osnovu kojih bi se mogao mjeriti napredak, kao što je to bio slučaj u nekim drugim oblastima.

Predsjednik Odbora Slaven Radunović je kazao da je saglasan da je u pitanju tehnički izvještaj, odnosno da u problemima poput osnivanja Srpskog nacionalnog savjeta, treba odvojiti politička od tehničkih pitanja. On je takođe dodao da se ne mogu slati izvještaji u kojima se tvrdi da je nešto ispunjeno, ako to nije istina.

Član Odbora Srđa Popović je takođe iznio stav da formulacija prema kojoj su predsjednik Opštine Budva i savjetnik predsjednika Vlade „vršili zloupotrebe u postupku javnih nabavki i time sebi i drugima pribavili protivpravnu imovinsku korist“ nije u skladu sa

pretpostavkom nevinosti, sa čim se saglasio i predsjednik Odbora, kao i ambasador Pejović, koji je ponovio da će se taj dio Priloga izmijeniti.

Član Odbora Genci Nimanbegu je predložio da se naslov Izvještaja o napretku promijeni u Izvještaj o fakticitetu ili o stanju, jer određene aktivnosti i situacije ne predstavljaju napredak, već nazadak. Na to je ambasador Pejović odgovorio da nije moguće mijenjati naziv koji je dala Evropska komisija.

Predsjednik Odbora je konstatovao da je tema iscrpljena i da treba preći na sljedeću tačku dnevnog reda.

TAČKA 2

Razmatranje prvih kvartalnih izvještaja o realizaciji akcionih planova za pregovaračka poglavlja 23 i 24

Prve kvartalne izvještaje o realizaciji akcionih planova za pregovaračka poglavlja 23 i 24 predstavila je Svetlana Rajković, generalna direktorka Direktorata za međunarodnu pravnu saradnju i evropske integracije Ministarstva pravde i članica Pregovaračke grupe za poglavlja 23 i 24.

Ona je podsjetila da u poglavljima 23 i 24 postoji obaveza izvještavanja Evropskoj komisiji dva puta godišnje, a kvartalni izvještaji su uvedeni kao mehanizam praćenja eventualnih kašnjenja u obavezama. U prethodnom periodu, osim pripreme kvartalnih izvještaja i Priloga Izvještaju o napretku, vršene su pripreme za Pododbor za pravdu, slobodu i bezbjednost, organizovan prijem četiri misije za vladavinu prava i dvije za oblast ljudskih prava, kao i niz posjeta eksperata Evropske komisije kroz TAIEX projekte.

Primijetivši da su poslanici istakli da prilikom izrade Priloga Izvještaju o napretku nije bilo koordinacije podataka, ona je kazala da je koordinacija između institucija ključna za kvalitet iznijetih informacija. Stoga, u cilju obezbjeđenja efikasnog rada, promijenjena je struktura radnih grupa za poglavlja 23 i 24, ne samo u kadrovskom smislu, već i kroz definisanje novih zadataka. Određene su tačne obaveze svakog člana radne grupe, te su pored koordinatora oblasti u okviru poglavlja, uvedena još dva nivoa, kako bi se na najbolji način iskoristili kapaciteti. Kako je ona istakla, nijedna aktivnost u okviru poglavlja 23 i 24 nije pojedinačna, odnosno nema mjere za koje je zaduženo samo jedno ministarstvo ili organ, te je neophodna saradnja, brzina u razmjeni podataka i koordinacija u nalaženju rješenja.

U pogledu stepena realizacije mjera, gđa Rajković je istakla da je usvojen prilično strog pristup u ocjenjivanju. Za poglavlje 23, od ukupno 591 mjere dospjelo je 245 mjera, a u poglavlju 24, od 359 mjera dospjelo je njih 94. U okviru izvještajnog perioda, 47 mjera je potpuno realizovano, 99 mjera se realizuje u kontinuitetu, 40 djelimično, a 59 je nerealizovanih mjera. Ona je dodala da ipak nema mjere u kojoj nije bilo nikakvog pomaka. Mjere su ocijenjene kao djelimično realizovane ako zahtijevaju više aktivnosti i ako je manje od polovine tih aktivnosti realizovano. Mjere koje se kontinuirano sprovode

se odnose na obuke, jačanje administrativnih kapaciteta, te kampanje za podizanje svijesti građana.

Prema mišljenju gđe Rajković, akcioni planovi su pokazali da su se neke aktivnosti činile lakšim nego što zaista jesu, pa je do kašnjenja došlo zbog ambicije u postavljanju rokova, na čemu je insistirala Evropska komisija. Takođe, neke aktivnosti kasne upravo zbog EK jer, kako je dogovoreno sa Generalnim direktoratom za proširenje, veliki broj normativnih akata se dostavlja Komisiji prije nego što se uputi u Vladinu proceduru, a na odgovor iz EK se čeka čak i do tri mjeseca. Rajković je zaključila da se stalno radi na poboljšanju kvaliteta izvještavanja, u cilju dostavljanja tačnih, kratkih i koordinisanih informacija.

Branka Lakočević, generalna direktorka Direktorata za pravosuđe Ministarstva pravde i šefica Radne grupe za poglavlje 23 kazala je da je u okviru promjena načina izvještavanja o napretku u poglavljima 23 i 24, imenovan i koordinator izvještavanja iz Skupštine, koji objedinjuje sve informacije iz zakonodavnog organa u vezi sa tim poglavljima. Ona je istakla da je neophodno izvještavati po indikatorima iz akcionog plana, te da je uprkos određenim problemima, ovaj izvještaj kvalitetniji od prethodnih. Prema njenim riječima, radnim grupama za poglavlja 23 i 24 date su i obaveze da utiču na realizaciju određenih mjera, odnosno da putem raznih mehanizama postiču institucije da preuzimaju zadate obaveze.

U pogledu stepena realizacije mjera, ona je ponovila da je ostvaren pomak u svakoj mjeri, a da je veći dio njih završen. Kao još jedan razlog za kašnjenje, gđa Lakočević je navela da se veliki dio predloga zakona piše u saradnji sa ekspertima iz TAIEX-a, pri čemu se u zavisnosti od njihovih obaveza rokovi pomjeraju. Ona je istakla da je bio napravljen godišnji plan za dolazak TAIEX eksperata, ali da Evropska komisija pomjera te rokove zbog zauzetosti eksperata koje oni žele da pošalju. Kao primjer jedne mjere koja je označena kao djelimično realizovana, gđa Lakočević je navela obavezu imenovanja javnih izvršitelja. Ministarstvo pravde je imenovalo 13 javnih izvršitelja, od ukupno 34 koliko se zahtijeva u mjeri. Iako razlog za neimenovanje nije u neažurnosti Ministarstva, već u tome što su građani nezainteresovani za ta radna mjesta, pri čemu se javni konkursi redovno obnavljaju, Evropska komisija to tretira kao djelimično završenu mjeru.

Mira Cerović, savjetnica ministra unutrašnjih poslova i šefica Radne grupe za poglavlje 24 ponovila je da su u poglavlju 24 u izvještajnom periodu prispjele 94 mjere, od kojih je 60% realizovano. Ona je istakla da tu brojku ne treba smatrati konačnom, jer se izvještajni period za koji se šalje izvještaj završava 30. juna, a izvještavanjem za period do 31. marta je presječena realizacija nekih mjera. Zbog toga će određene mjere koje se u izvještaju tretiraju nerealizovanim, na kraju izvještajnog perioda biti realizovane.

Od realizovanih mjera u izvještajnom periodu, gđa Cerović je istakla sljedeće: potpisan je protokol o između Uprave policije i vrhovnog državnog tužioca o saradnji u pretkrivičnom i krivičnom postupku, formirana međuresorska radna grupa za utvrđivanje predloga zakona o azilu, te donijeta nova Strategija integrisanog upravljanja granicom. Generalno,

sve mjere bilježe trend rasta, a naročito je istaknuta oblast pravosudne saradnje u građanskim i krivičnim stvarima, koja u potpunosti poštuje predviđenu dinamiku.

Nerealizovane mjere su uglavnom one koje sadrže više aktivnosti, od kojih svaka ima rok za realizaciju. Kao jednu od nerealizovanih mjera, gđa Cerović je navela uspostavljanje sistema naknade štete žrtvama teških krivičnih djela, koja je nerealizovana zato što se čekalo na donošenje nove Direktive o uspostavljanju minimalnih standarda, prava, podrške i zaštite žrtava zločina, kako bi se usklađivanje vršilo sa najnovijim pravnim propisom EU.

Član Odbora Dritan Abazović je kazao da je u pogledu realizacije zacrtanih mjera zalaganje službenika na zadovoljavajućem nivou, ali da se u stvarnom životu ne osjeća boljitak u pogledu većeg stepena vladavine prava ili sigurnosti. On je istakao da bi poslanici trebalo da preuzmu odgovornost u dijelu mjera koje nijesu ispunjene, a koje se tiču rada Skupštine, ali i da treba konstatovati da Skupština ima svoju većinu, te da ta odgovornost treba da bude jasno adresirana. Kad je u pitanju nedovršena obaveza izbora vrhovnog državnog tužioca, on je istakao da nije dobro da se zbog statistike i pritiska EK taj izbor izvrši što prije, jer ako VDT bude radio kao prethodni, nije postignuto ništa. On je dodao da je krajnje neprimjereno to što nema pomaka u rješavanju afere „Snimak“, rješavanju slučaja krađe struje iz evropske interkonekcije, rasvjetljavanju ubistava novinara, osim u nekim segmentima, kao i u nizu drugih stvari koje se potenciraju u preporukama POSP-a i izvještajima EK. Poslanik Abazović je govorio i o stanju u sudstvu, istakavši da postoje sudije koje se više puta dovode u vezu sa korupcijom, te kojima na višim instancama pada više od polovine sudskih presuda; pored toga, ni Godišnji izvještaj Sudskog savjeta za 2012. godinu nije dobio potrebnu većinu na sjednici Skupštine. Kako je on kazao, pregovori u poglavljima 23 i 24 nijesu otvoreni da bi se zadovoljavala forma, već je važna implementacija zakona i da izabrane osobe rade svoj posao. On je ohrabrio radne grupe za poglavlja 23 i 24 u svom radu, te istakao da je saglasan sa navedenim mjerama u akcionim planovima, naročito sa onim koji se tiču administrativnih kapaciteta. Kako je on kazao, sa malo više političke volje bi se mogao osjetiti vidan napredak, prije svega kad je u pitanju vladavina prava.

Gđa Lakočević je kazala da je u oblasti pravosuđa dosta postignuto, te da je u toku izmjena organizacionih propisa, te zakona o sudovima, Sudskom savjetu, državnom tužilaštvu, Ustavnom sudu i Specijalnom državnom tužilaštvu, u saradnji sa TAIEX ekspertima. Ona je takođe istakla da će u narednom periodu biti uveden novi sistem izbora sudija i tužilaca, koji će se vršiti na osnovu konkursa za cijelu državu, gdje će najbolji kandidati birati gdje će raditi. Pored toga, umjesto konkursa, biće uveden sistem napredovanja u više instance na osnovu rezultata, a biće uspostavljena i nova procedura za pripravnike, gdje će ulaznica za rad u sudskom sistemu biti pravosudni ispit i ocjene. Ona je takođe ocijenila da je neophodno da se Odbor za antikorupciju i Odbor za politički sistem, pravosuđe i upravu uključe u javnu raspravu oko uspostavljanja nove mreže sudova.

Na konstataciju o novom sistemu biranja sudija i tužilaca, predsjednik Radunović je kazao da će se time postići da najbolji kandidati biraju sud ili tužilaštvo koje žele, a najlošiji idu u najmanje atraktivne djelove Crne Gore, pa će umjesto najboljih, teški sudovi da dobiju najlošije kandidate. On je kazao da za izbor težih mjesta kandidati treba da budu adekvatno nagrađeni, na šta je gđa Lakočević odgovorila da su predviđene podsticajne mjere.

Poslanik Pavlović je kazao da definisanjem novih nadležnosti sudskih i tužilačkih institucija ne smije da se završi borba protiv korupcije, istakavši da je Crna Gora jedina tranziciona država koja nema nijednog tužioca osuđenog za korupciju. Zbog toga je neophodno kreirati sistem za borbu protiv korupcije unutar sistema koji se bori protiv korupcije. Takođe, nema slučajeva adekvatne sankcije korumpiranog sudije ili tužioca, a institucije kojima se građani mogu obratiti sa dokazima o korupciji su neuvezane. Prema riječima poslanika Pavlovića, pritužbe građana se završavaju novčanim kaznama ili časnim razrješenjima, nakon čega ta lica postaju notari. On je naglasio da takve sudije i tužioce treba nečasno razriješiti, te da je neophodna saradnja između institucija.

Poslanik Pavlović je dodao da je imovina teško objašnjivog porijekla jedan od indikatora korumpiranosti javnih funkcionera. On je kazao da se dogodio pravni presedan kad je Ambasada SAD-a podnijela amandman na Predlog zakona o agenciji za antikorupciju, predloživši anglosaksonski pristup rješavanju pitanja korupcije javnih funkcionera. On je upitao gđu Lakočević da li je u Ministarstvu pravde razmotrena mogućnost da se takav pristup usvoji, odnosno da se u slučaju kad se otkrije da osoba koja je cijelog života javni funkcioner ima milionsku imovinu, to ispita kao slučaj korupcije. On je takođe kazao da u dijelu kvartalnog izvještaja koji se tiče borbe protiv korupcije, treba pomenuti i Duška Šarića, jer njegov slučaj nije slučaj organizovanog kriminala, već korupcije. On je optužen za pranje novca, a oslobođen optužbi za kriminalno udruživanje i šverc narkotika, iz čega proizilazi da nikoga ne interesuje da li je taj oprani novac došao od trgovine drogom, već samo koliko je on zaradio pranjem novca.

Gđa Lakočević je pojasnila da Ambasada SAD-a nije dala amandman, već sugestiju tokom javne rasprave o Predlogu zakona o agenciji za antikorupciju, koja se oslanja na anglosaksonsko pravo. O tome je po njenim riječima dosta raspravljano, ali je odlučeno da taj zakon ne treba da uređuje krivična djela. Crnogorski pravni sistem nije poput anglosaksonskog prava koji poznaje to krivično djelo, već je neophodno pronaći mehanizam za utvrđivanje porijekla imovine kroz Zakon o krivičnom postupku. Sa druge strane, Zakon o agenciji za antikorupciju se više bavi prevencijom nego represijom, a drugi zakoni uređuju krivična djela.

Poslanik Pavlović je kazao da bi bilo dobro da se usvoji inicijativa koja je dolazila sa evropskih adresa, da se donese zakon anglosaksonskog tipa koji bi tretirao pitanje korupcije i imovine javnih funkcionera.

Predsjednik Odbora Slaven Radunović je zahvalio predstavnicima pregovaračke strukture i članovima Odbora, i time zaključio raspravu.

Sjednica je zaključena u 15 sati i 15 minuta.

SAVJETNIK U ODBORU

Andrej Orlandić, s.r.

PREDSJEDNIK ODBORA

Slaven Radunović, s.r.